

Dics - Irene Solà

Quan el 2008 Víctor Garcia Tur (Barcelona, 1981) va guanyar el premi Documenta amb *Twistanschauung*, vaig escriure un article titulat *Un escriptor dels vuitanta*, on saludava el que per mi era el primer representant literàriament sòlid d'una nova fornada. Deu anys després, Irene Solà (Malla, 1990) ha guanyat el mateix premi amb la mateixa edat, vint-i-set anys, i em sento temptat de tornar a començar de la mateixa manera, és a dir, donant la benvinguda al primer escriptor d'aquesta dècada que mereix, al meu parer, un aplaudiment que no neix del paternalisme sinó de l'exigència.

Els dics retrata una família de cinc membres que viuen en una casa al camp o, més ben dit, dibuixa la xarxa que els envolta, sobretot a les dues filles (alguns *also starring*, com l'adolescent Ivan o el pare Ballador, són magnífics). Quan s'acaba la novel·la, hem acompanyat aquests personatges en uns anys crucials, d'aprenentatge. Quant als capítols, fan salts endavant i endarrere, capgirells, meandres i desplaçaments laterals. Si mantenim el símil de l'autora en el títol, hem d'afegir que l'energia no es desborda, sinó que es troba sota control artístic

L'entorn rural no és presentat com una Toscana paradisiàca ni com un espai intrínsecament dramàtic (malgrat algun brot de violència *hillbilly*), sinó a la manera d'un escenari peculiar, que propicia unes determinades relacions humanes. No s'aprofundeix en les relacions laborals ni familiars, sinó que hi predomina l'oci, és a dir, l'estiu. Ara que hem sobreexplotat literàriament la ciutat, el camp es converteix en una tendència universal, tot i les especificitats pròpies de cada regió. A *Els dics* hi trobem malnoms familiars, llegendes, jeeps, escopetes i bruixes, però sobretot animals, molts animals, cadascun propiciant un cert clima narratiu: un gat domèstic, un gorja blanc nocturn, un estornell ferit, uns senglars furiosos, un silur expiatori, una vaca estimbada, un cabirol caçat. Els animals ataquen, acompanyen, es venegen i es moren, sense massa simbologia. També serveixen per proveir pudors molt ben descrites, com ara la que produeixen els animals morts que recull el camió de la carronya.

Mentrestant, els humans creixen, s'aparellen, viatgen a l'estranger, es retroben, se separen; com a la majoria de les novel·les, només que aquí ho fan amb un aire osonenc. Un dels encerts del llibre és l'harmonia entre els fets i la llengua amb què són narrats. Com a signe del temps o de l'autora, *Els dics* incorpora metaficció en forma dels contes escrits per un dels personatges, que ens permeten accedir a rondalles infantils, a relats fantàstics, a un conte de zombis, a un viatge lisèrgic. Podria ser una manera autojustificativa d'incloure material espuri, però de fet ajuden a dibuixar els perfils dels personatges.

Com altres narradors -sobretot narradores- actuals, Irene Solà prové del món de l'art i de la poesia, però es mostra capaç d'explicar històries més enllà de l'autoficció. Per molt que el llibre inclogui fotografies dels personatges principals, fa

l'efecte que l'autora té més imaginació de la que sembla. M'agrada certificar que prescindeix de la ironia, un recurs endèmic que afortunadament encara no és obligatori. En fi: *Els discs* retrata un món propi que resulta comprensible, i fins i tot pròxim, a un lector d'una altra generació. En aquest sentit, veig raons per a l'optimisme.